

**ШҮҮХИЙН ЕРӨНХИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН ШҮҮГЧ БУС ГИШҮҮНД
НЭР ДЭВШИГЧ Г.ЭРДЭНЭБУЛГАН, Б.АМАРТҮВШИН, Ч.ОТГОНСҮРЭН,
Б.ДАВААЖАВ НАРТАЙ ХИЙСЭН НЭР ДЭВШИГЧИЙН СОНСГОЛЫН ТАЙЛАН**

Товч удирдамж: Улсын Их Хурлын холбогдох Байнгын хороо нь сонсголын тайланг бичихэд энэхүү загварыг ашиглана. Тайланг Улсын Их Хурлын албан ёсны цахим хуудаст байршуулах тул тайланд гэрийн хаяг, цахим шуудангийн хаяг, утасны дугаар зэрэг хүний хувийн нууцад хамаарах мэдээллийг, мөн нэр дэвшигчийн талаар ярилцлага өгсөн хүний нэр, түүнийг таних шинжийг бичихгүй.

Нэр дэвших тухай хүсэлт гаргасан албан тушаал
Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнд
Сонсгол, түүний үе шат, явуулсан ажиллагааны танилцуулга: <p>Монгол Улсын Шүүхийн тухай хуульд заасны дагуу Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнийг Улсын Их Хурал нээлттэйгээр нэр дэвшүүлж, сонгон шалгаруулсны үндсэн дээр томилгооны сонсгол хийж томилохоор заасан.</p> <p>Мөн Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 108 дугаар зүйлийн 108.1-т "Улсын Их Хурал Шүүхийн ерөнхий зөвлөл, Шүүхийн сахилгын хорооны гишүүнийг нэр дэвшүүлж, томилох, чөлөөлөх, огцруулах асуудлыг Монгол Улсын шүүхийн тухай хуульд заасан журмыг баримтлан хэлэлцэнэ." гэж, Монгол Улсын Шүүхийн тухай хуулийн 76 дугаар зүйлийн 76.2-т "Ерөнхий зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд ... бусад таван гишүүнийг нээлттэй сонгон шалгаруулалтын үндсэн дээр Улсын Их Хурал томилно." гэж, 77 дугаар зүйлийн 77.5.2-т "энэ хуулийн 77.5.1-д заасны дагуу тайланг байршуулснаас хойш ажлын таван өдрийн дотор томилгооны сонсголын товыг зарлах" гэж, Нийтийн сонсголын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлын хяналт шалгалтын тухай хуулийн 30.1.1. "...Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүн... албан тушаалд томилуулахаар Улсын Их Хуралд санал болгосон нэр дэвшигчийн талаарх томилгооны сонсгол", 30.3-т "Нэр дэвшигчийн сонсголыг Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуульд заасан эрхлэх асуудлын хүрээнд холбогдох Байнгын хороо /цаашид "Байнгын хороо" гэх/ явуулна.", 30.4-т "Нэр дэвшигчийн сонсгол явуулахад энэ хууль, Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийг баримтална." гэж заасан.</p> <p>1/Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнд нэр дэвшсэн Г.Эрдэнэбулган, Б.Амартүвшин, Ч.Отгонсүрэн, Б.Даваажав нар нь Хууль зүйн байнгын хорооны 2026 оны 04 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 04 дүгээр тогтоолоор баталсан Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн болон Шүүхийн сахилгын хорооны шүүгч бус гишүүнийг сонгон шалгуулах журам болон "Нэр дэвших тухай хүсэлт"-ийн загварын дагуу материалаа бүрдүүлж, Байнгын хороонд ирүүлсэн болно.</p> <p>2/Монгол Улсын шүүхийн тухай хуулийн 77 дугаар зүйлийн 77.2-т заасны дагуу Хууль зүйн байнгын хорооны 2026 оны 05 дугаар сарын 19-ний өдрийн 07 дугаар тогтоолоор Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнийг сонгон шалгаруулах үүрэг бүхий ажлын хэсгийг Улсын Их Хурлын гишүүн Д.Ганбат ахалж гишүүдэд Улсын Их Хурал дахь Монгол Ардын намын бүлгийн Ажлын албаны дарга Ч.Сарангэрэл, Улсын Их Хурал дахь Ардчилсан намын бүлгийн зөвлөх Д.Батмөнх, Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын дарга Д.Сүнжид, Засгийн газрын хэрэг эрхлэх газрын Хууль, эрх зүйн газрын дарга Я.Жавхлан, Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн</p>

Тамгын газрын Хуулийн бодлогын газрын дарга Ж.Мөнхболд, Монголын Өмгөөлөгчдийн холбооны гишүүн З.Сүхбаатар, Монголын Хуульчдын холбооны Зөвлөлийн гишүүн Б.Баасандорж, Монгол Улсын Их Сургуулийн Хууль зүйн сургуулийн захирал, профессор Б.Амарсанаа, "Шихихутуг" Их сургуулийн Судалгааны хүрээлэнгийн захирал, доктор, профессор Б.Нармандах, Үндсэн хуулийн эрх зүйн хүрээлэнгийн багш С.Сүхчулуун нарын бүрэлдэхүүнтэй байгуулсан.

Ажлын хэсэг хууль, журмын дагуу 1)сонгон шалгаруулалтын зарыг нийтэд мэдээлэх, 2)нэр дэвших тухай хүсэлтийг хүлээн авах, 3)Ажлын хэсэг байгуулах, 4)нэр дэвшигчээр бүртгэх, 5)нэр дэвшигчийг нийтэд мэдээлж, асуулт, санал хүлээх авах, 6)нэр дэвшигчийн талаар мэдээлэл цуглуулах, бүрдүүлэх, 7)Ажлын хэсгийн хэлэлцүүлэг зохион байгуулах, 8)нэр дэвшигчийг тодруулах, 9)нэр дэвшигчийг санал болгох гэсэн 9 үе шатны хүрээнд зохион байгуулж, нууц санал хураалт явуулахад Г.Эрдэнэбулган /8 санал/, Б.Амартүвшин /6 санал/, Ч.Отгонсүрэн /6 санал/, Б.Даваажав /6 санал/ авч, олонхын санал авсан дээрх нэр дэвшигчдийг Хууль зүйн байнгын хороонд танилцуулсан.

3/Хууль зүйн байнгын хорооны 2026 оны 09 дүгээр сарын 22-ны өдрийн 20 дугаар тогтоолоор нэр дэвшигчийн сонсголыг 2026 оны 10 дугаар сарын 14-ний өдөр зохион байгуулахаар тогтсоны дагуу Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнд нэр дэвшигчийн сонсголыг Төрийн ордны "Их Эзэн Чингис Хаан" танхимд дараах байдлаар зохион байгууллаа.

3.1.Нэр дэвшигчийн сонсголын бэлтгэл хангах хүрээнд:

- Нэр дэвшигчийн мэдээллийг parliament.mn Улсын Их Хурлын цахим хуудаст 2026 оны 09 дүгээр сарын 23-ны өдөр байршуулсан.
- Сонсголын тов, хугацаа, сонсголд оролцогчдыг бүртгэх хуудсыг байршуулсан зарыг Улсын Их Хурлын цахим хуудас parliament.mn болон бусад сайтуудад 2026 оны 09 дүгээр сарын 22-ны өдрөөс 2026 оны 10 дугаар сарын 13-ны өдрийн 17 цаг хүртэл байршуулж, оролцогч, ажиглагчийг бүртгэсэн.
- Зарын дагуу сонсголд оролцохоор нийт 7 оролцогч, 1 ажиглагч бүртгүүлж, Д.Сэргэлэн, П.Бадамрагчаа, О.Үлэмж, Х.Батсайхан, Б.Тамир нарын 6 оролцогчоор, П.Эрдэнэбаатар ажиглагчаар, нийт 7 оролцогч сонсголд оролцлоо.

3.2.2026 оны 10 дугаар сарын 14-ний өдрийн 10:05 минутад Хууль зүйн байнгын хорооны гишүүдийн олонх хүрэлцэн ирснээр ирц бүрдэж, сонсголыг Улсын Их Хурлын гишүүн Г.Уянгахишиг даргалж, Л.Мөнхбаатар, Л.Соронзонболд, У.Отгонбаяр, Б.Баярбаатар, П.Сайнзориг, Х.Тэмүүжин, О.Номинчимэг, С.Эрдэнэболд, Д.Цогтбаатар, Д.Ганбат, Э.Батшугар, Б.Дэлгэрсайхан, Ц.Сандаг-Очир, Д.Батлут, С.Одонтуяа, О.Алтангэрэл, Ж.Баярмаа, Д.Пүрэвдаваа, Б.Пүрэвдорж нарын 20 гишүүн хүрэлцэн ирж, ирц 71.4 хувь байсан болно.

3.3.Нэр дэвшигч Г.Эрдэнэбулган, Б.Амартүвшин, Ч.Отгонсүрэн, Б.Даваажав нар Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнд нэр дэвших болсон үндэслэл, эзэмшсэн боловсрол, ажлын туршлагаа танилцуулсан бөгөөд ажлын хэсгийн

тайлан, нэр дэвшигчийн танилцуулгыг Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнийг сонгон шалгаруулах үүрэг бүхий Ажлын хэсгийн ахлагч, Улсын Их Хурлын гишүүн Дашдондогийн Ганбат болон нэр дэвшигчийг хариуцан ажилласан Ажлын хэсгийн илтгэгч гишүүд тус бүр танилцуулсан.

3.4.Нэр дэвшигч нар Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнд нэр дэвших болсон үндэслэл, сонгогдсон тохиолдолд хийх ажлын талаар:

Нэр дэвшигч Г.Эрдэнэбулган

Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнээр томилогдвол шүүхийн бие даасан, шүүгчийн хараат бус байдлыг бэхжүүлэх, шүүхийн ачааллыг тэнцвэржүүлэх, хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлэх, үйлчилгээний чанар, нээлттэй байдлыг сайжруулах дөрвөн чиглэлд ажиллахаа танилцууллаа. Энэ хүрээнд шүүгчийн сонгон шалгаруулалт, нөлөөллийн мэдүүлгийн тогтолцоог боловсронгуй болгох, хэргийн төрөл, төвөгшилд тулгуурлан ачааллыг хуваарилах, шүүхийн захиргааны ажилтнуудын сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг сайжруулах, хөрөнгө оруулалтыг хэрэгцээнд үндэслэн эрэмбэлэх, иргэдийн санал, үнэлгээнд тулгуурлан үйлчилгээг сайжруулахаар төлөвлөснөө дурдлаа.

Нэр дэвшигч Б.Амартүвшин

Шүүхийн бие даасан, шүүгчийн хараат бус байдлыг хамгаалах, хүний нөөц, төсөв санхүүгийн баталгааг сайжруулах, цахим үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэхэд анхаарч ажиллахаа танилцууллаа. Шүүхийн захиргааны үйл ажиллагааг улс төрийн болон бусад зохисгүй нөлөөллөөс ангид байлгаж, шийдвэр гаргалтыг ил тод, хариуцлагатай болгох, шүүгч болон захиргааны ажилтнуудын орон тоо, ачааллыг бодит хэрэгцээнд нийцүүлэх, цалин, байр, техник хэрэгсэл, аюулгүй байдал, сургалтын хэрэгцээг хангахад анхаарахаа илэрхийллээ. Мөн нэхэмжлэл, хүсэлт, гомдол гаргах, хэргийн явцын мэдээлэл авах цахим үйлчилгээг нэг цонхны зарчмаар хөгжүүлэхээр төлөвлөснөө дурдлаа.

Нэр дэвшигч Ч.Отгонсүрэн

Шүүхийн бие даасан, шүүгчийн хараат бус байдлыг хангах, шүүгчийг нээлттэй, ил тод сонгон шалгаруулах болон шүүхийн төсөв, санхүүгийн баталгааг бэхжүүлэхэд оролцож ажиллахаа танилцууллаа. Эдийн засаг, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн мэдлэг, туршлагадаа тулгуурлан үйл ажиллагааны болон хөрөнгө оруулалтын төсвийг үндэслэлтэй төлөвлөж, батлуулахад биечлэн оролцохоо илэрхийллээ. Мөн улсын тэмдэгтийн хураамжийн зохицуулалтыг судлах, гэмт хэрэг, зөрчил үйлдэхийг эдийн засгийн хувьд ашиггүй болгох чиглэлийн эрх зүйн зохицуулалтын талаар санал боловсруулахаар төлөвлөснөө дурдлаа.

Нэр дэвшигч Б.Даваажав

Шүүхийн бие даасан байдлын бодит баталгааг бүрдүүлэх, шүүгчийн сонгон шалгаруулалтыг мэргэшилд суурилсан, ил тод, тэгш боломжтой болгох, санхүү, дэд бүтцийн баталгааг сайжруулах, иргэн төвтэй цахим үйлчилгээг хөгжүүлэхэд анхаарч ажиллахаа танилцууллаа. Энэ хүрээнд бүтэц, орон тоо, ачааллыг судалгаанд тулгуурлан төлөвлөх, шүүхийн байр, танхим, аюулгүй байдал, мэдээллийн системийг нэгдсэн стандарттай болгох, сонгон шалгаруулалтын шалгуур, үнэлгээний аргачлалыг ойлгомжтой болгож, академик байгууллага, олон нийтийн хяналтыг нэмэгдүүлэхээр төлөвлөснөө дурдлаа. Мөн цахим платформ, хиймэл оюунд суурилсан шийдлээр үйлчилгээний шуурхай, хүртээмжтэй байдлыг дээшлүүлэхээ илэрхийллээ.

3.5.Сонсголд оролцогчид болон Улсын Их Хурлын гишүүд Ажлын хэсгийн тайлантай холбогдуулан, мөн нэр дэвшигчдээс асуулт асууж, хариулт авсан болно. Тодруулбал,

Ажлын хэсгийн тайлантай холбогдуулан:

УИХ-ын гишүүн П.Сайнзориг ажлын хэсгийн ахлагч Д.Ганбат, илтгэгч гишүүн Б.Баасандорж нараас сонгон шалгаруулалтын явцад дарамт, шахалт, заналхийлэл, улс төрийн нөлөөлөл гарсан эсэх талаар, үйл ажиллагаанд хүндрэл учруулсан эрх зүйн тодорхойгүй зохицуулалт, түүнийг боловсронгуй болгох шаардлагын талаар;

УИХ-ын гишүүн Алтангэрэл ажлын хэсгийн ахлагч Д.Ганбатаас нэр дэвшигчдийн шинэчлэл хийх хүсэл эрмэлзэл, зорилго, төлөвлөгөөг хэрхэн үнэлсэн талаар, эдгээр нь сонгон шалгаруулалтын эцсийн сонголтод хэрхэн нөлөөлсөн талаар;

УИХ-ын гишүүн Б.Баярбаатар илтгэгч гишүүн Я.Жавхлангаас сонгон шалгаруулалтад бүртгүүлсэн нийт оролцогчдын тоо, дөрвөн нэр дэвшигчийг шалгаруулсан үндэслэлийн талаар, бусад оролцогчийг шаардлага хангаагүй гэж үзсэн эсэх, эсхүл санал хураалтын дүнгээр хассан эсэх талаар;

УИХ-ын гишүүн С.Эрдэнэболд илтгэгч гишүүн Я.Жавхлангаас нэр дэвшигч Б.Даваажавын мэргэжлийн бэлтгэл, туршлагыг үнэлэхэд илэрсэн сул талуудын талаар, байгууллагын удирдлага, төсөв, захиргаа болон бодлогын манлайллын туршлагыг хэрхэн үнэлсэн талаар асуулт асууж, хариулт авлаа.

Нэр дэвшигч Г.Эрдэнэбулганд тавьсан асуултууд:

Оролцогч П.Бадамрагчаа нэр дэвшигч Г.Эрдэнэбулганаас шүүгчийн сонгон шалгаруулалтад тулгамдаж буй асуудал, түүнийг шийдвэрлэх тодорхой саналын талаар, нөлөөллийн мэдүүлгийн үр нөлөөг дээшлүүлэх талаар, шүүгчийн ачааллыг бууруулах болон дагнасан шүүхийг хөгжүүлэх төлөвлөгөөний талаар;

Оролцогч О.Үлэмж нэр дэвшигч Г.Эрдэнэбулганаас төрийн албан тушаалд томилогдохдоо тусгай шалгалт өгсөн эсэх, холбогдох шийдвэр, онооны талаар, магистрын сургалтад элссэн, шилжин суралцсан хугацаа, судалсан хичээл, шалгалт болон хамт төгсөгчдийн талаар, яамны харьяа сургуульд суралцахдаа ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлсэн эсэх талаар;

Оролцогч Х.Батсайхан нэр дэвшигч Г.Эрдэнэбулганаас Шүүхийн ерөнхий зөвлөл төсөв, томилгоогоор дамжуулан шүүгчийн хараат бус байдалд нөлөөлөх эрсдэл, түүнийг бууруулах арга замын талаар, улс төрийн болон хувийн холбоо хамаарал бүхий этгээдийн нөлөөллөөс татгалзах, баримтжуулан мэдээлэх талаар;

Оролцогч Д.Сэргэлэн нэр дэвшигч Г.Эрдэнэбулганаас Ерөнхийлөгч шүүгчээр томилохоос татгалзсан үндэслэл, дахин санал болгосон нэр дэвшигчдийн талаарх мэдээллийн ил тод байдлын талаар, шүүгчийн томилгоотой холбоотой институц хоорондын зөрчил иргэдийн шүүхэд итгэх итгэлд нөлөөлөх талаар;

Оролцогч Б.Тамир нэр дэвшигч Г.Эрдэнэбулганаас Б.Энхбаяртай улс төрийн болон хувийн холбоо хамааралтай эсэх, албан тушаалын томилгоонд нь оролцсон эсэх талаар, шударга шүүхээр шүүлгэх эрх, шүүхийн хараат бус байдал, хууль дээдлэх зарчмын талаарх ойлголтын талаар асуулт асууж, хариулт авлаа.

УИХ-ын гишүүн Б.Баярбаатар нэр дэвшигч Г.Эрдэнэбулганаас эзэмшсэн боловсрол, МУИС-аас Дотоод хэргийн их сургуульд шилжин суралцсан шалтгааны талаар, хуульчийн мэргэжлийн эрх болон практик туршлагын талаар, хуулийн төсөл боловсруулахад оролцсон туршлага нь Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн чиг үүрэгтэй хэрхэн уялдах талаар;

УИХ-ын гишүүн П.Сайнзориг нэр дэвшигч Г.Эрдэнэбулганаас хуулийн төслийн эх бичигчээр ажилласан бодит оролцооны талаар, яаманд томилогдсон болон магистрын сургалтад шилжин суралцаж төгссөн хугацаа, ашиг сонирхлын зөрчлийн талаар, улсын бүртгэлтэй холбоотой хяналт шалгалтад оролцож дүгнэлт гаргасан үндэслэлийн талаар, 2027 оны шүүхийн төсөв, төсөв санхүүгийн мэдлэг болон одоо эрхэлж буй ажлын талаар;

УИХ-ын гишүүн С.Эрдэнэболд нэр дэвшигч Г.Эрдэнэбулганаас авлигатай тэмцэх хөтөлбөр, мансууруулах бодисын хяналт, хүний эрх, жагсаал цуглаан, хэвлэлийн эрх чөлөөтэй холбоотой бодлого, хуулийн төслүүдийн үр дүнгийн талаар, эрүүгийн процессын тогтолцооны гажуудлыг арилгах тухай тогтоолын талаарх мэдлэгийн талаар, шүүгчдийг авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс хамгаалах болон удирдах албан тушаалтны хууль бус нөлөөллийг эсэргүүцэн ажиллах талаар;

Сонсгол даргалагч, УИХ-ын гишүүн Г.Уянгахишиг нэр дэвшигч Г.Эрдэнэбулганаас газрын даргаар томилогдох үеийн боловсролын шаардлага, сургалт хариуцсан газрын чиг үүрэг, Дотоод хэргийн их сургуультай харилцах харилцааны талаар, магистрын сургалтын хэлбэр, судалгааны ажлын талаар, нэр дэвшсэний дараа ажлаа сольсон шалтгаан, дөрвөн жилийн хугацаанд тууштай, хараат бусаар ажиллах баталгаа болон цаашдын карьерын төлөвлөгөөний талаар асуулт асууж, хариулт авлаа.

Нэр дэвшигч Б.Амартүвшинд тавьсан асуултууд:

Оролцогч Б.Тамир нэр дэвшигч Б.Амартүвшингээс Авлигатай тэмцэх газарт шалгагдаж, хилээр гарах эрхээ хязгаарлуулж байсан эсэх талаар, өмгөөлөгчөөр ажилласан хэргийн тоо, шүүх хуралдаанд оролцсон туршлагын талаар, Шүүхийн ерөнхий зөвлөлд хэрэгжүүлэх тодорхой бодлого, төлөвлөгөөний талаар;

Оролцогч Х.Батсайхан нэр дэвшигч Б.Амартүвшингээс Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн эрх мэдлээр дамжуулан шүүгчид нөлөөлөх эрсдэл, түүнийг бууруулах талаар, хувийн холбоо хамаарал, ач тусын хариу барих нөлөөллөөс ангид ажиллах баталгааны талаар, өмнөх ажилтай нь холбоотой хууль зөрчсөн үйлдэл тогтоогдвол нэр дэвшихээс татгалзах эсэх талаар;

Оролцогч П.Бадамрагчаа нэр дэвшигч Б.Амартүвшингээс шүүх эрх мэдлийн салбарт тулгамдаж буй гол гурван асуудлын талаар, тэдгээрийг шийдвэрлэхэд манлайлж ажиллах чиглэл, төлөвлөгөөний талаар, Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнд нэр дэвших болсон шалтгааны талаар;

Оролцогч О.Үлэмж нэр дэвшигч Б.Амартүвшингээс хууль зүйн өндөр мэргэшлийн шаардлагыг хангаж буй мэдлэг, туршлага, мэргэшсэн чиглэлийн талаар, улс төрийн нөлөөлөл ирсэн тохиолдолд татгалзахаас гадна баримтжуулж, эрх бүхий байгууллагад мэдээлэх эсэх талаар;

Сонсгол даргалагч, УИХ-ын гишүүн Г.Уянгахишиг илтгэгч гишүүн С.Сүхчулуунаас нэр дэвшигч Б.Амартүвшинтэй холбоотой шалгагдаж байсан гэх мэдээлэл ажлын хэсэгт ирсэн эсэх талаар, уг мэдээллийг нягталж, холбогдох лавлагаа, баримтаар шалгасан эсэх талаар;

УИХ-ын гишүүн Б.Баярбаатар нэр дэвшигч Б.Амартүвшингээс шүүгч бус гишүүдийн эрдмийн зэрэг, онол, арга зүйн бэлтгэлийн талаар, шүүхийн хараат бус байдал, иргэдийн итгэлийг бэхжүүлэх төлөвлөгөөний талаар, шүүгчдийн мэдлэг, ур чадвар, ёс зүйг үнэлсэн судалгааны үндэслэлийн талаар, хавтаст хэргийн бүрдүүлэлтээс үүдэх хүний эрхийн эрсдэл, түүнийг бууруулах талаар, мөн Авлигатай тэмцэх газарт шалгагдаж, гэмт хэргийн хохирогч болж байсан эсэх талаар;

УИХ-ын гишүүн П.Сайнзориг нэр дэвшигч Б.Амартүвшингээс шүүхийн төсвийн хүрэлцээ, санхүүгийн баталгааг хангах тодорхой шийдлийн талаар, шүүхийн захиргааны ажилтнуудын эрх зүйн байдал, хүний нөөцийн зохицуулалтын талаар, шүүхийн цахимжилтыг хөгжүүлэх саналын талаар, "Эрдэнэс Силвер Ресурс" компанид ажилд орсон нөхцөл, санал тавьсан этгээд, ажилласан хугацаа болон ахмадын зээл тэглэх үйл ажиллагаанд оролцсон эсэх талаар;

УИХ-ын гишүүн С.Эрдэнэболд нэр дэвшигч Б.Амартүвшингээс Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүд тусгай тангараг өргөх шаардлагын талаар, шүүгчийн сонгон шалгаруулалтын зохицуулалтыг өөрчлөх хуулийн санаачилгын талаарх мэдээллийн талаар, магистрын судалгааны сэдэв, нэр томъёоны талаар, нутгийн захиргааны байгууллагын авлигын нөхцөл байдал, судалгаанаас хойших өөрчлөлтийн талаар;

Сонсгол даргалагч, УИХ-ын гишүүн Г.Уянгахишиг нэр дэвшигч Б.Амартүвшингээс зөвлөхөөр ажиллаж буй өмгөөллийн компанид хувь эзэмшдэг эсэх, зөвлөхийн чиг үүрэг, томилогдвол гэрээгээ дуусгавар болгох эсэх талаар, бүрэн эрхийн дөрвөн жилийн хугацаанд өөр албан тушаалд шилжилгүй тууштай ажиллах баталгааны талаар, бүрэн эрхийн хугацаа дууссаны дараах карьерын төлөвлөгөөний талаар асуулт асууж, хариулт авлаа.

Нэр дэвшигч Ч.Отгонсүрэнд тавьсан асуултууд:

Оролцогч Х.Батсайхан нэр дэвшигч Ч.Отгонсүрэнгээс прокуророор ажиллахдаа хянан шийдвэрлэхэд оролцсон авлига, албан тушаалын хэргүүдийн талаар, албан тушаал дэвшсэн дараалал, прокурорын байгууллагаас чөлөөлөгдсөн үндэслэлийн талаар, өмгөөллийн эрх авсан хугацаа, хувийн компанид ажилласан байдал болон нэр дэвшсэний дараа Дарханы төмөрлөгийн үйлдвэрт ажилд орсон шалтгааны талаар;

Оролцогч П.Бадамрагчаа нэр дэвшигч Ч.Отгонсүрэнгээс прокурор, хувийн хэвшил, төрийн өмчит компаниудын хооронд шилжин ажилласан шалтгааны талаар, Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн гишүүнд нэр дэвших болсон үндэслэлийн талаар, шүүх эрх мэдлийн салбарт тулгамдаж буй гол гурван асуудал, тэдгээрийг шийдвэрлэхэд манлайлж ажиллах төлөвлөгөөний талаар;

Оролцогч Б.Тамир нэр дэвшигч Ч.Отгонсүрэнгээс өмгөөллийн эрх авсан, түдгэлзүүлсэн, сэргээсэн хугацаа, холбогдох шийдвэрийн талаар, төрийн өмчит компанид томилогдохдоо өмгөөллийн эрхээ түдгэлзүүлсэн эсэх талаар, ажил,

албан тушаалын шилжилт хөдөлгөөнтэй холбоотой олон нийтийн итгэлцлийн асуудлаар;

Оролцогч О.Үлэмж нэр дэвшигч Ч.Отгонсүрэнгээс өмгөөллийн эрхийг түдгэлзүүлэх, сэргээх нөхцөл болон хоёр жилийн хугацаатай хоригийн зохицуулалтын талаар, өмнөх ажлуудад хэний санал, урилгаар орсон, улс төрийн дэмжлэг байсан эсэх талаар, шүүхийн институцийн хараат бус байдал, шүүгчийн шийдвэр гаргах хараат бус байдлын ялгааны талаар;

УИХ-ын гишүүн С.Эрдэнэболд нэр дэвшигч Ч.Отгонсүрэнгээс хэвлүүлсэн судалгааны бүтээл, англи хэл дээрх өгүүллийн нэр, хамтран зохиогчид, хэвлэгдсэн газар болон мэдээллийн үнэн зөв байдлын талаар, шүүхийн хөрөнгө оруулалтыг гадаад санхүүжилт, концессоор шийдвэрлэх саналын үндэслэлийн талаар, шударга ёсыг сахиулахад баримтлах итгэл үнэмшил, манлайллын талаар;

УИХ-ын гишүүн П.Сайнзориг нэр дэвшигч Ч.Отгонсүрэнгээс прокурорын байгууллагаас гарсан шалтгаан, ажлын туршлагын мэдээллийн тодорхой байдлын талаар, Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн чиг үүргийн талаарх ойлголт, шүүхийн төсөв, хүний нөөцийн бодлогын талаар, цахимжилт, шүүх хуралдааны шууд дамжуулалт хүний эрх болон мэргэжлийн үйл ажиллагаанд нөлөөлөх талаар, эрх зүйч бэлтгэх тогтолцооны талаар;

Сонсгол даргалагч, УИХ-ын гишүүн Г.Уянгахишиг нэр дэвшигч Ч.Отгонсүрэнгээс дэвшүүлсэн судалгаа, эрх зүйн шинэчлэлийн саналууд нь Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн чиг үүрэгтэй хэрхэн уялдах талаар, төрийн өмчит компаниудад богино хугацаанд шилжин томилогдсон нөхцөл, улс төрийн нөлөөлөл байсан эсэх талаар, докторын сургалт, судалгааны ажлын явцын талаар, одоогийн ажлаасаа чөлөөлөгдөн дөрвөн жилийн хугацаанд тууштай ажиллах баталгааны талаар;

УИХ-ын гишүүн Д.Ганбат нэр дэвшигч Ч.Отгонсүрэнгээс одоо эрхэлж буй ажил, албан тушаалын талаар, төрийн өмчит компаниудад удаа дараа санал авч томилогдсон үндэслэл, удирдах албан тушаалтныг дагаж шилжин ажилласан эсэх талаар асуулт асууж, хариулт авлаа.

Нэр дэвшигч Б.Даваажавд тавьсан асуултууд:

Оролцогч П.Бадамрагчаа нэр дэвшигч Б.Даваажавгаас Хуульчдын холбоо, Өмгөөлөгчдийн холбооны үйл ажиллагаан дахь оролцоо, мэргэжлийн манлайллын туршлагын талаар, өмгөөлөгчөөр ажиллах хугацаандаа багшилсан болон судалгаа хийсэн байдлын талаар, өмгөөллийн компанийн хуульчдын тоо, үйлчилгээний чиглэл, ашиг сонирхлын зөрчлийн эрсдэлийн талаар;

Оролцогч Д.Сэргэлэн нэр дэвшигч Б.Даваажавгаас шүүхийн шинэ үеийн бодлогыг хэрэгжүүлэх хүрээнд хийх тодорхой ажлын талаар, цахим шүүх хуралдаан болон шүүхийн цахимжилтыг хөгжүүлэх төлөвлөгөөний талаар, шүүгчийг шилж сонгоход баримтлах шалгуур, шүүгчид байх ёстой мэдлэг, ур чадвар, ёс зүйн шаардлагын талаар;

УИХ-ын гишүүн П.Сайнзориг нэр дэвшигч Б.Даваажавгаас шүүгчийн сонгон шалгаруулалтын даалгавар, хариулт, үнэлгээний аргачлалыг ил тод болгох талаар, шүүхийн төсөв, санхүүгийн тогтвортой баталгааг хангах механизмын талаар, эрх

зүйч бэлтгэх, мэргэшүүлэх тогтолцооны талаар, хувийн эрх зүйн хөгжил, арилжааны дагнасан шүүх байгуулах санал болон багшилсан хугацааны талаар;

УИХ-ын гишүүн С.Эрдэнэболд нэр дэвшигч Б.Даваажавгаас хуульд заасан шаардлагыг хангаж буй байдал, иргэдийн шударга шүүхээр шүүлгэх эрхийг хамгаалах зорилгын талаар, ашиг сонирхол, улс төрийн болон танилын нөлөөллөөс ангид ажиллах, нөлөөллийг мэдээлэх талаар, парламентын засаглал, эрх мэдлийн хуваарилалтын талаарх байр суурийн талаар, шүүгчдийн ёс зүй, итгэл үнэмшлийг бэхжүүлэх манлайлал болон шүүгч бус гишүүд тангараг өргөх шаардлагын талаар;

Сонсгол даргалагч, УИХ-ын гишүүн Г.Уянгахишиг нэр дэвшигч Б.Даваажавгаас хууль зүйн өндөр мэргэжилтэйгээ нотлох багшлах, судалгаа, өмгөөллийн туршлага, голлох таван бүтээл болон гурван томоохон хэргийн талаар, өмгөөллийн компанийн хувь эзэмшлээ шилжүүлэх, ашиг сонирхлын зөрчлөөс сэргийлэх талаар, өмнөх сонгон шалгаруулалтын үеийн гомдол, харилцаа хандлагын асуудалд хийсэн дүгнэлт, цаашид баримтлах ёс зүйн талаар асуулт асууж, хариулт авлаа.

Үг хэлсэн хүмүүсийн санал:

Оролцогч П.Бадамрагчаа нэр дэвшигч Ч.Отгонсүрэнгийн шүүхийн салбарын талаарх мэдлэг, тулгамдсан асуудлыг судалсан байдал, бодлогын манлайлал, тодорхой төлөвлөгөө хангалтгүй гэж үзэж байгаагаа илэрхийлэн, салбартаа хүлээн зөвшөөрөгдсөн, шинэчлэлийг урагшлуулах хүсэл эрмэлзэлтэй мэргэжилтнийг томилох шаардлагатай талаар байр сууриа илэрхийллээ.

УИХ-ын гишүүн С.Эрдэнэболд нэр дэвшигч Ч.Отгонсүрэнтэй холбогдуулан үг хэлэхдээ сонгон шалгаруулалтад оролцож буй хүний нөөцийн бэлтгэл, мэдлэг, итгэл үнэмшилд анхаарах шаардлагатайг тэмдэглэж, төрийн шийдвэр гаргах түвшний чадавх, эрх мэдлийн харилцан хяналт, тэнцвэрийг бэхжүүлэх, өндөр шалгуураар бэлтгэгдсэн хүмүүсийг хууль, шүүхийн салбарт ажиллуулах талаар үг хэллээ.

Оролцогч П.Бадамрагчаа нэр дэвшигч Б.Даваажавын сонсголын төгсгөлд сонгон шалгаруулалтыг хууль, журамд заасан хугацаанд явуулах, журам шинэчлэхэд олон талын оролцоог хангах, сонсголын мэдээлэл, сурталчилгааг хүртээмжтэй болгох, цахим хуудсын холбоос, мэдээллийн зохион байгуулалтыг сайжруулах талаар үг хэллээ. Мөн Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг бүхэлд нь харж, чиг үүрэгт нь бодит хувь нэмэр оруулах олон талын туршлагатай хүмүүсийг сонгохыг санал болголоо.

УИХ-ын гишүүн С.Эрдэнэболд нэр дэвшигч Б.Даваажавтай холбогдуулан үг хэлэхдээ шударга ёсыг тогтооход хувь хүний итгэл үнэмшил, ёс зүй, манлайлал чухал болохыг онцолж, аливаа этгээдийн ашиг сонирхлоос ангид, гагцхүү хууль, зарчимд үйлчилж ажиллахыг нэр дэвшигчдэд уриаллаа. Мөн шүүхийн хараат бус байдал, иргэдийн итгэлийг бэхжүүлэхийн төлөө тууштай ажиллахыг хүслээ.

Нэр дэвшигчийн сонсголын тайлан гаргах

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 133.1-т "Нэр дэвшигчийн сонсгол явуулснаас хойш ажлын 2 өдрийн дотор сонсголд оролцсон гишүүд хаалттай хуралдаж, хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонхын саналаар сонсголын тайлан гаргана. Тайланд сонсголын дүнд үндэслэн гаргасан нэр дэвшигч тухайн албан тушаалд тавих шаардлага хангасан эсэх дүгнэлт, түүний үндэслэлийг

тусгаж, холбогдох бусад мэдээллийг хавсаргана.” гэж заасны дагуу сонсголд оролцсон Байнгын хорооны нийт 20 гишүүний олонх буюу Улсын Их Хурлын гишүүн Г.Уянгахишиг, Л.Мөнхбаатар, Л.Соронзонболд, У.Отгонбаяр, Б.Баярбаатар, П.Сайнзориг, О.Номинчимэг, С.Эрдэнэболд, Д.Ганбат, Ц.Сандаг-Очир, С.Одонтуяа, О.Алтангэрэл, Б.Пүрэвдорж, Д.Батлут нарын 14 гишүүн хүрэлцэн ирж хаалттай хуралдааныг явуулав.

Нэр дэвшигч тухайн албан тушаалд тавих шаардлага хангасан эсэх дүгнэлт

Хуульд заасан журмын дагуу сонсголд оролцсон гишүүд хаалттай хуралдаж, нэр дэвшигч тус бүрээр тухайн албан тушаалд тавигдах шаардлага хангасан эсэх талаар санал хураалт явуулсан бөгөөд хуралдаанд оролцсон нийт 14 гишүүнээс:

Нэр дэвшигч Б.Амартүвшинг 9 гишүүн буюу 64.29 хувь;

Нэр дэвшигч Б.Даваажавыг 7 гишүүн буюу 50 хувь;

Нэр дэвшигч Г.Эрдэнэбулганыг 4 гишүүн буюу 28.57 хувь;

Нэр дэвшигч Ч.Отгонсүрэнг 2 гишүүн буюу 14.29 хувь нь тус тус шаардлага хангасан гэж үзсэн дүгнэлээ.

Сонсголын тайланг Хууль зүйн байнгын хороонд хүргүүлэх

Хуралдаанд оролцсон гишүүд Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн шүүгч бус гишүүнд нэр дэвшигчдтэй хийсэн нэр дэвшигчийн сонсголын дүнд үндэслэн гаргасан нэр дэвшигч тухайн албан тушаалд тавих шаардлага хангасан эсэх дүгнэлт болон холбогдох бусад мэдээллийг хавсарган Хууль зүйн байнгын хороонд хүргүүлэх нь зүйтэй гэж шийдвэрлэв.

СОНСГОЛ ДАРГАЛАГЧ,
УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН

Г.УЯНГАХИШИГ